

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

Administration According to the Good Governance of the School Administrators
Network Group 8 under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2

รุ่งทิwa กมล

Rungtiwa Kamol

มหาวิทยาลัยราชธานี

Ratchathani University, Thailand.

Email: rungthiwa.memmo@gmail.com

Received October 26, 2020; **Revised** November 9, 2020; **Accepted** December 26, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน รูปแบบวิจัยเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวนรวมทั้งสิ้น 66 คน โดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การบริหารงาน; หลักธรรมาภิบาล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This Article aimed to study 1) To study management according to the principles of good governance; 2) To compare the administration according to the good governance of the school administrators. The research model is a qualitative researcher. The sample group was 66 teachers, who using stratified randomness according to the size of the educational institution. The research tool was a questionnaire about the governance of the school administrators. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test values and content analysis.

Research findings were as follows:

1. Management according to the good governance of the school administrators. Overall, it was found that the state was at the high level.

2. The comparison of administration according to the principles of good governance of the school administrators, Classified by school size, it was found that the difference was statistically significant at the .05 level, consistent with the hypotheses.

Keywords: Administration; Good Governance; School Administrators

บทนำ

หลักธรรมาภิบาลจำเป็นต้องนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะการบริหารการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างความเป็นธรรมของสังคมให้เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลและสังคมเริ่มต้น จึงต้องเป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน ครู และชุมชน โดยการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด กล่าวคือ การดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 คือ การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีองค์กร ตลอดจนเครื่องมือการควบคุมความประพฤติของผู้บริหารมากมายเพียงใดก็ตาม ทว่าพฤติกรรมการทุจริตพฤติกรรมที่ชอบยังคงดำรงอยู่เป็นจำนวนมากและเป็นอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดิน ขณะเดียวกัน การเข้าถึงสิทธิและกระบวนการยุติธรรมของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไทยก็ยังไม่เท่าเทียมและเป็นธรรมเท่าที่ควร ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐและการละเว้นหรือปฏิบัติต่อประชาชนทำให้การดำเนินนโยบายสาธารณะและการจัดบริการสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้งบประมาณแผ่นดินสิ้นเปลืองโดยไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยและมีความบิดเบือนในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายโดยที่ในบางส่วนเป็นการใช้จ่ายที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายหรือปัญหาเร่งด่วนที่ควรจะได้รับลำดับความสำคัญ ขนาดเดียวกันยังมีปัญหาความไม่เท่าเทียมของกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทยอีกมากมาย ประกอบกับแนวโน้มการขยายตัวของ

ความเป็นเมืองสู่ผลกระทบให้รูปแบบการใช้ชีวิตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแบบเครือข่ายที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลงจึงกลายเป็นรูปแบบสังคมที่ต่างคนต่างอยู่ความไว้วางใจซึ่งกันและกันเกิดความขัดแย้งและพิพาทสังคมได้ง่าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนเกิดการบริหารจัดการ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยดำเนินการจัดประชุมปฏิบัติการจัดทำสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความรู้กับผู้บริหาร และครูผู้สอน กำหนดให้สถานศึกษาทำแบบแผนที่สุดอดคล้องกับเป้าหมาย จัดวางระบบ ควบคุมภายในจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เผยแพร่ให้ประชาชนทราบมีการประเมินเป็นระยะ ส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารจัดการโดยยึดหลักคุณธรรม ในปัจจุบันยังมีข้าราชการ ก้าวหาความไม่โปร่งใสในการบริหารงานของผู้บริหารบางโรงเรียน การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหลายประการของผู้บริหาร เช่น การเลื่อนเงินเดือน การเลือกปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างไม่เป็นธรรม การใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ ซึ่งผลที่จะตามมาย่อมส่งผลกระทบโดยตรงกับประสิทธิภาพการบริหารภายในสถานศึกษาตามภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติงานของตัวผู้บริหาร ครู คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและทราบพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด ดังนั้น ควรเป็นผู้สะท้อนข้อมูลพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดีที่สุดด้วย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2, 2561)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยมีความสนใจที่จะศึกษาและเป็นแนวทางในการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

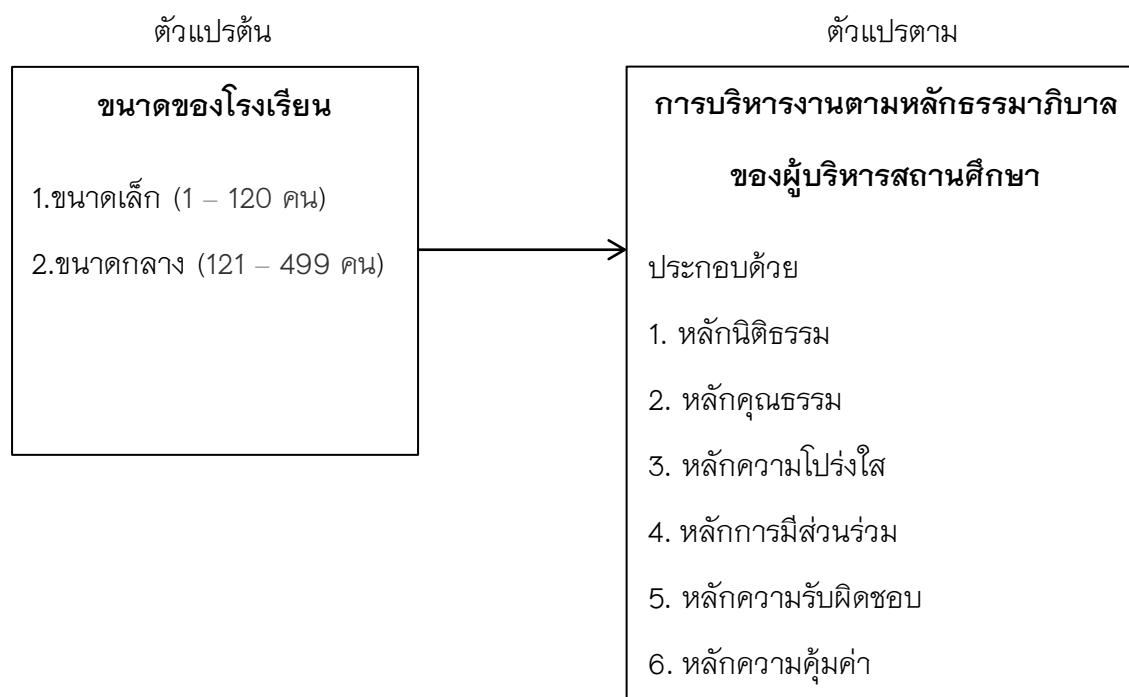
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยกำหนดขอบเขตของ

การวิจัยตามกรอบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี 2550: 1) โดยมีองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามประเภทและขนาดโรงเรียน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 26 คน และขนาดกลาง จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแบ่งเป็น 2 ตอน คือ 1. สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ใน 6 หลัก ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

แบบสอบถาม 1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานีถึงผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และรับคืนด้วยตนเอง 3. นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 66 ฉบับ มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งร้อย 4. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 0.889 – 0.901 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.896

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติ **ตอนที่ 1** วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ขนาดของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ **ตอนที่ 2** วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลผลของข้อมูล **ตอนที่ 3** เปรียบเทียบข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ด้านที่	หลักธรรมาภิบาล	n = 66		ระดับ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	SD		
1	ด้านหลักนิติธรรม	4.25	0.499	มาก	3
2	ด้านหลักคุณธรรม	3.54	0.702	มาก	6
3	ด้านหลักความโปร่งใส	4.10	0.595	มาก	4
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.81	0.497	มาก	5
5	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.36	0.423	มาก	2
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.37	0.485	มาก	1
รวม		4.07	.378	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้าน ที่	หลักธรร มาภิบาล	ขนาดเล็ก		ระดับ	ลำดับ ที่	ขนาดกลาง		ระดับ	ลำดับ ที่	t	p
		n = 26				n = 40					
		$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD				
1	ด้านหลัก นิติธรรม	4.47	0.589	มาก	2	3.42	0.630	ปาน กลาง	6	4.967	0.029*
2	ด้านหลัก คุณธรรม	3.73	0.776	มาก	6	4.11	0.371	มาก	3	3.123	0.082
3	ด้านหลัก ความ โปร่งใส	4.25	0.596	มาก	4	4.00	.580	มาก	4	0.019	0.892
4	ด้าน หลักการมี ส่วนร่วม	3.97	0.563	มาก	5	3.70	0.423	มาก	5	0.932	0.338
5	ด้านหลัก ความ รับผิดชอบ	4.43	0.407	มาก	3	4.31	0.431	มาก	1	0.711	0.402
6	ด้านหลัก ความ คุ้มค่า	4.64	0.275	มาก ที่สุด	1	4.20	0.512	มาก	2	12.568	0.001*
รวม		4.25	.390	มาก		3.95	.326	มาก		1.558	0.216

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 แตกต่างกันในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่าสูงกว่าขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน อันส่งผลให้บุคลากรเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ตั้งใจปฏิบัติงานจนบรรลุตามเป้าหมาย และผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ เพราะเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมมิกา อ่อนธานี (2554) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ผลวิจัยพบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวม มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านหลักความคุ้มค่า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุธิศักดิ์ สุกกิกิจ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญจังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 แตกต่างกันในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า สูงกว่าขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาขนาดกลางมีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก หลายฝ่าย หลายตำแหน่ง การสั่งการจากผู้อำนวยการสถานศึกษาจนถึง ผู้ปฏิบัติผ่านขั้นตอนมาก ดังนั้นการบริหารงานจึงเป็นระบบ มีโครงสร้างการบริหาร มีคำสั่ง มีระเบียบปฏิบัติเป็นลาย

ลักษณะ อักษรที่ชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีครูและบุคลากรทางการศึกษาน้อย การปฏิบัติงาน การสั่งการต่าง ๆ บางครั้งเพียงบอกด้วยวาจา หรือนั่งรับประทานอาหารกลางวัน ร่วมกัน ก็สามารถเฝ้างาน เสนอปัญหา และแนวทางการ บริหารจัดการประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเหรียญทอง มีชัย (2557) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม พบว่า มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนโดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ควรนำแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน และส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารจัดการโดยยึดหลักคุณธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน แตกต่างกันในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่าสูงกว่าขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ควรเน้นในเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โครงสร้างการบริหาร มีคำสั่ง มีระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์ อักษรที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงจะบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ขอค้นพบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การจำแนกตาม เพศ และระดับการศึกษา และควรมี การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษในเขตอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- เปรมมิกา อ่อนธานี. (2559). *แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พระมหาสุทนต์ สุกกิจใจ. (2556). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. (2563). *ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2*. สืบค้น 18 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www2.osea2.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2563. จาก <http://egov.go.th>.
- เหรียญทอง มีชัย. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 4(2), 113 – 120.